

особенно остро испытывает в первый год пребывания в новой стране. Однако, при помощи куратора возможно сделать процесс адаптации иностранных студентов легче и безболезненнее.

Проблеми адаптації та інтеграції іноземних студентів, які навчаються за напрямом «Транспортні технології», у освітній простір ХНАДУ

Орда О.О., Потаман Н.В.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

м. Харків, Україна

e-mail: kost.alexandra@gmail.com; e-mail: potaman81@ukr.net

Тенденції розвитку міждержавних освітніх контактів в рамках інтеграції світового суспільства обумовлюють актуальність таких питань як адаптація та інтеграція іноземних студентів у освітній простір вишів. Про результати заходів з популяризації української вищої освіти за кордоном на державному рівні свідчать статистичні дані Українського Державного центру міжнародної освіти [1]: станом на 01.01.2016 року в Україні навчаються 63906 студентів зі 148 країн, третина яких навчаються у вишах м. Харкова. Керівництво Харківського національного автомобільно-дорожнього університету зацікавлено в підвищенні рівня конкурентоздатності вишу в сфері міжнародних освітніх послуг і, як наслідок, в значному збільшенні контингенту студентів-іноземців. На шляху досягнення цієї мети набуває важливості успішність адаптації та інтеграції іноземних студентів в освітньому просторі ХНАДУ.

Найбільша кількість іноземних студентів в ХНАДУ навчається на Факультеті транспортних систем за напрямком «Транспортні технології». Іноземні студенти є представниками різних культур та релігій, цінностей, норм поведінки та традицій, це обумовлює складність процесу адаптації у соціокультурному просторі країни, що, в свою чергу, викликає проблеми інтеграції та соціальної адаптації у освітньому просторі вишу. Вирішення проблеми соціальної адаптації автор [2] бачить в реалізації протягом усього періоду навчання різноманітних заходів, спрямованих на формування крос-культурної грамотності й міжкультурної компетентності іноземних студентів:

проведення комунікативних та адаптаційних тренінгів, ознайомлення з культурою країни перебування, організація неформального спілкування між іноземними й українськими студентами тощо.

Кількість студентів в академічних групах перевищує 20 чоловік, що викликає певні труднощі в організації та реалізації викладачами освітньої діяльності при підготовці фахівців за рівнями бакалавр та магістр. Також, низький рівень можливостей організації самостійної роботи іноземними студентами під час вивчення професійних дисциплін та відсутність підтримки та дієвої допомоги з боку викладачів вишу може спричинити блокування процесу адаптації та інтеграції в освітній простір. Вивчення технічних дисциплін викликає найбільші труднощі у студентів, що пов'язано з недостатнім рівнем мовної підготовки, незадовільний рівень підготовки в середній школі, а також швидкий темп викладання матеріалу на лекціях та практичних заняттях.

Вирішення актуальних проблем адаптації та інтеграції іноземних студентів потребує впровадження комплексного підходу до процесу навчання, який включає принципи комунікативності та послідовності та спадкоємності у навчанні [3], за умовою обов'язкового використання інформаційних технологій. Використання бази освітньої діяльності викладачами кафедри «Транспортні технології», які працюють в групах іноземних студентів, яка складається з сучасних інформаційних технологій, оснащених усіма необхідними компонентами (комплекти презентаційних матеріалів російською мовою для вивчення теоретичних та практичних курсів професійних дисциплін) у сукупності з відібраними технологіями навчання та використанням активних методів навчання (проведення ділових ігор, проблемні дискусії, семінари), сприяє активній взаємодії викладача та студентів і, як наслідок, є гарантією необхідного рівня якості, диференціації та індивідуалізації навчання та виховання. Залучення іноземних студентів до науково-дослідницької роботи, заохочування участі в студентських олімпіадах, науково-практичних

конференціях, зустрічах с провідними фахівцями та науковцями в галузі засновується на діалозі культур та традицій, тісному співробітництві, рефлексивній взаємодії та ефективній роботі в команді.

Запропоновані шляхи вирішення існуючих проблем адаптації та інтеграції іноземних студентів в освітній простір ХНАДУ сприяють успішному процесу підготовки іноземних студентів, які навчаються за напрямом «Транспортні технології», за рахунок створення продуктивної атмосфери на заняттях, підвищення рівня зацікавленості студентів, а також розкриття їх творчого потенціалу та особистісного зростання як майбутніх фахівців.

Література:

1. Інтернет-джерело: <http://intered.com.ua/>
2. Білик О. М. Іноземні студенти як об'єкт соціалізації в соціокультурному просторі України // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка.– Чернігів. – 2016. – Вип.133. – С. 10 – 14.
3. Чубуков А. В. Интенсивное обучение диалогу и полилогу на русском языке студентов полиэтнический групп филологический факультетов педвузов [Электронный ресурс]: Дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 .-М.: РГБ, 2005.

Толерантність в освіті іноземних студентів у ВНЗ України

Селіверстова Л.І.

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

м. Харків, Україна

e-mail: opotac@mail.ru

Україна має понад півстолітній досвід в освіті іноземних громадян. Але за останній час змінився статус нашої держави, світові геополітичні утворення, економіка, ринок праці та інші фактори, які впливають на корегування системи вищої освіти іноземних студентів в Україні. У сучасному світі існують різні сфери контактів людей: еміграція та імміграція, економічні, культурні зв'язки, туризм, військові зіткнення, проживання людей різних національностей на спільній території, освіта і наука. Світові глобалізаційні процеси є потужним чинником, який впливає на функціонування та розвиток національної системи вищої освіти. Однією з найважливіших категорій глобалізаційного світового розвитку є толерантність. Як в Україні, так і за кордоном, особливо в Європейських країнах, толерантність слала нарижним каменем в етнічних,